

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LAIKU PRABILO, BET IR LAIKAS PRABILI

Lietuvių informacijos centras Niujorke paskelbė, kad Lietuvos vyskupai kovo mėnesį du kartus kreipėsi į tarybinę valdžią, prašydami ištaisyti skriaudas tikintiesiems.

Kovo 3 jie parašė raštą, kad Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus proga būtų paleistas iš tremties ir galėtų eiti nekludomas savo pareigas.

Kovo 11 Lietuvos vyskupai paragino paleisti kunigus Alfonsą Svarinską, Sigitą Tamkevičių ir Joną Kastytį Matulionį.

Daugiau žinių apie šias Lietuvos vyskupų pastangas informacijos centras nepanešė.

Jei pranešimas teisingas, tai jis reiškia gana daug. Ne tik Lietuvos vyskupų solidarumą su tremtinių ganytoju ir represuotiems kunigais, solidarumą, kokio prašyti tikintieji ne kartą pasigedavo. Tai būtų ženklas, kad po daugelio metų slepiamos ir pasyvios laikysenos Lietuvos episkopatas ryžtasi atsitiesti ir atsiimti jam priklausančią vietą ne tik Bažnyčios vidaus gyvenime, bet ir santykiuose su pasaulietiška valdžia.

Jei taip, tai būtų nepaprastai lemtingas posūkis Bažnyčios ir tautos gyvenime šiais jubiliejiniais tautos krikšto metais.

Nepaslapstis, kad popiežius Jonas Paulius II nuo pat savo pontifikato pradžios ypaci pabrėžia vyskupų reikšmę Bažnyčios gyvenime. Tai rodo ir jo nuolatinis rūpestis sutvarkyti vyskupų klausimą komunistų valdomose šalyse. Popiežiaus išsivermings pastangos nebuvo bergždžios, padėtis šiuo požiūriu aiškiai pagerėjo ir Lietuvoje. Šiuo metu Lietuva turi vieną vyskupą ir šešis vyskopus, neskaitant hierarchų išeivijoje. Iki normalių sąlygų dar toli gražu, bet vis dėlto matyti šio kio pažanga. Vyskupų skaičiaus padidėjimas rodo drauge ir jų moralinio autoriteto stiprėjimą. Vieningas Lietuvos vyskupų balsas už neteisėtą tremtyje laikomą Vilniaus ganytoją ir tris represuotus kunigus neabejotinai sustiprins tikintiesios liaudies pasitikėjimą krašto Bažnyčios vadovais, kurie turi popiežiaus pasitikėjimą, bet ne visada juo naudoja. Tai savo ruožtu padėtų atkurti visos vyskupų kolegijos autoritetą. Kiekvienam atveju visos tikintiesios Lietuvos didžiai geriamą kankinių viešam gynimui negali būti gerosio laiko.

Gerbačiovas laimėjo daug paleidęs kai kuriuos kalinius ir tremtinius. Vyskupo Steponavičiaus ir trijų kunigų paleidimas taip pat prisidėtų prie to teigiamo spūdiio, kurį dabartinis partijos vadovas nori susikurti šalies viduje ir užsienyje.

Tai juk ir nuoseklumo dalykas. Ar valdžia rimtai galvoja ištaisyti kai kurias praeities klaidas ir paleidžia visus sąžinės kalinius, ar vykdo tik jai vienai suprantamą atranką ir toliau savavaliauja, tuo parodydama, jog jai kažkas kita rūpi, ne teisingumas ir teisėtumas.

J. Vd.

DBLS Birminghamo
Skyriaus pirm. STASI STARKA
ir jo šeima,
jo žmonai Ethel mirus,
giliai užjaučiame.
Sk. Valdyba ir nariai

A.A. STASUI MOCKUI mirus,
jo sūnui Stasiui, broliui Antanui,
seserims Bronėi, Petronėlei ir Sofijai
su jų šeimomis giliai užuojautą reiškia
Ona ir Antanas Zukauskai

STASUI MOCKUI mirus,
jo sūnui Stasiui,
seserims Sofijai Grupiljonienėi,
Petronėlei Nenortienėi, jų šeimoms,
draugams ir pažįstamiems
reiškiame giliai užuojautą
ir kartu liūdime.
Londono choras

Mieli Broliai ir Seserys Kristuje!

Kiekvieną gėrio pasireiškimą mes instinktyviai sutinkame su džiaugsmu — ne vien vidiniu pasigėrėjimu, bet dažnai leiddami tam džiaugsmui suspsindėti ir išorėje. Kuo gėris yra didesnis, kuo jis mums brangesnis, tuo tyresnis yra ir mūsų džiaugsmas.

Nė viena religinė šventė nėra perpildyta tokiu šventu džiaugsmu, kaip Velykos. Juk nuo pradžios iki galo per visą Velykų liturgiją skamba tas vienas džiaugsmingas Aleliuja. Kunigų maldose visi himnai aidi džiaugsmo šūkiu: „Tai yra Viešpaties diena, džiaukimės ir linksminkimės joje“.

Mes džiaugiamės švęsdami Kristaus gimimą — Sūnaus tapimą žmogumi. Tačiau tas mūsų kalėdinis džiaugsmas yra labiau vidinis, verčias mus giliau susimąstyti. Per Kalėdas mes jaučiamės priblokšti ir net apstulbinti tos nesuprantamos Dievo meilės žmogui. Kalėdų naktį giedame ne entuziastišką Aleliuja, bet — „Garbė Dievui aukštybėse ir ramybė žemėje geros valios žmonėms“. Velykų džiaugsmas yra visiškai kitoks. Prieš prisikėlimą, vykusi Kristaus kančia ir pažeminanti mirtis ant kryžiaus mus suartina su Kristumi, padeda pilniau išgyventi pagrindinę mūsų krikščioniško tikėjimo tiesą, kad Kristus yra ne tik mūsų Išganytojas, bet ir Brolis; kad jo gyvenimo kelias yra ir kiekvieno mūsų kelias — nuo gimimo iki pomirtinio išaukštinimo dangaus garbėje.

Šis gilus įsitikinimas, kad Kristus savo kančia įprasmino mūsų gyvenimo kančias ir savo mirtimi įveikė mirtį, o prisikėlimu kiekvienam užtikrino prisikėlimą, Velykinį Kristaus triumfą daro sykiu ir mūsų asmeninio triumfo. Kas gali būti mums brangesnio, kas gali mums sužadinti didesnį džiaugsmą, kaip žinojimas, pagrįstas paties Dievo užtikrinimu, kad ir mes prisikelsime lygiai garbingam ir

amžinam gyvenimui, kaip Velykų rytą prisikėlė Kristus.

Be šio asmeninio džiaugsmo mes išgyvename ir visos mūsų tautos viltiną prisikėlimo džiaugsmą. Lietuvių tauta, kaip ir kiekvienas mūsų asmeniškai, eina Kristaus pramintu Kryžiaus keliu: yra išjuokiamas tikėjimo priešų, apleidžiamas bailių petrų, išduodama už šiltesnę vietą judų. Tauta kenčia, bet žengia drąsiai ir viltinai, nes žino, kad po Didžiojo Penktadienio išaušta džiaugsmingas Velykų rytas.

Šių metų savo ganytojiškame laiške tikintiesiems Lietuvos vyskupai ir vyskupijų valdytojai rašo: „Džiaugiamės, kad daugėja subrendusių ir jaunų žmonių, aiškiai ir gražiai išpažįstančių savo šventąjį tikėjimą, kad nemaža pavėlavusių ateina prie krikšto ir kitų sakramentų. Ypatingą paguodą mums Bažnyčios vadovams teikia ir gražias viltis žadina sąmoningos doros ir vieningos jaunos katalikiškos šeimos“.

1987 metų Velykų, švenčiamų Lietuvos Krikščionybės jubiliejiniais metais, džiaugsmas tepaliečia visą mūsų gyvenimą. Juk džiaugsmas yra lygiai užkrečiantis, kaip ir liūdesys. Jei mūsų džiaugsmas bus nuoširdus, paeinaš iš gilaus tikėjimo savo ir tautos laimingesniam ateitimui, jį pajus ir liūdimė bei beviltiškume gyvenantis, nuo Dievo nusigręžęs mūsų brolis tėvynėje bei išeivijoje.

Velykų šventėje sveikinu visus lietuvius pasaulyje, linkėdamas džiaugtis Kristaus prisikėlimo stebuklu, kuris įžiebia meilę, stiprina tikėjimą, ugdo viltį. Tegul Velykos kiekviename iš mūsų padvelkia tikru dvasiniu pavasariu!

Jūsų

Vyskupas Paulius A. Baltakis, O.F.M.

PAMOKA ISTORIJS TAISYTOJUI

Daug rašalo britų spaudoje buvo išleista aprašant ir įvertinant Britanijos ministrininkės M. Thatcher vizitą Sov. Sąjungoje. Tarp visų pasisakiusių buvo ir sovietų propagandinės žinių agentūros Novosti korespondentas Michail Bruk. Straipsnyje, kurį išspausdino Londono The TIMES (IV.4), jis kritikavo ponios Thatcher nepasitikėjimą sovietais ir jos tvirtinimą, kad Vakarams branduoliniai ginklai reikalingi taikos apsaugai. Straipsnio pabaigoje M. Bruk rašė:

„Kai Winston Churchill kalbėjo apie Britanijos geriausią laiką (finest hour), mes (sovietai) ruošėmės bendrai su jumis kovai prieš Hitlerį. Eikime ir dabar išvien, parodykime vieni kitiems gerus norus ir tuo apsaugosime taiką žemėje“.

Atsakydamas į tokį ruso pasiūlymą, Oxfordo universiteto mokslininkas Mark Almond parašė The TIMES redakcijai laišką, kuris buvo išspausdintas IV.9. Jis pasakė, kad turint omenyje, jog M. Bruk savo straipsnyje nepaminėjo kai kurių Sov. Sąjungos užsienio politikos išgarsėjusių veiksmų, jis patartų poniai Thatcher papildyti jos reikalavimų sąrašą dar vienu punktu: „kad Sov. Sąjunga prisimintų savo praeitį ir nustotų perrašinėti

savo istoriją, kaip šiandien jai yra patogiau“.

Jis primena, Brukui, kad tuo laiku, kai Churchill sakė savo geriausios karo laikotarpio kalbas, Britanija pati viena kovojo prieš Hitlerį, tuo laiku Sov. Sąjunga teikė Vokietijai stiprią pagalbą, pristatydama Hitleriui naftą, strateginius mineralus ir maistą, ir dar ragino britų komunistus sabotuoti karo pastangas.

„Sov. Sąjungos susitarimo 1939 m. rugpjūčio 23 d. su Hitleriu tiesioginiu rezultatu buvo Antrojo pasaulinio karo pradžia. Sov. Sąjunga įsiveržė į Lenkiją, puolė Suomiją ir 1940 m. inkorporavo Baltijos valstybes ir Besarabiją“.

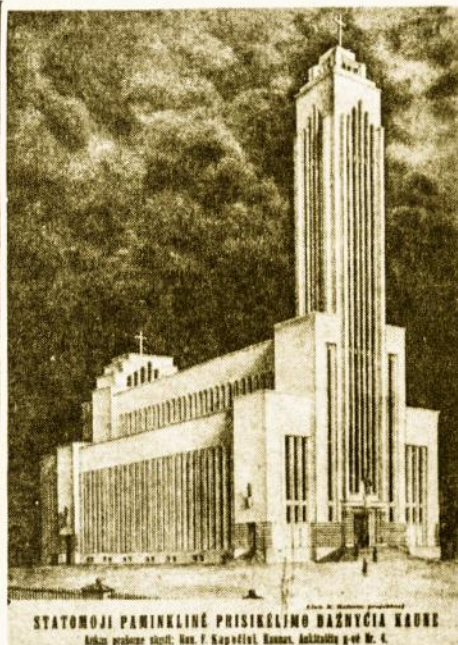
Toliau Mark Almond sako, kad to užmiršti negalima. „Galbūt yra pagyrimas poniai Thatcher, lyginant ją su Churchilliu, bet nereikia jos gundyti, kad ji pasielgtų kaip Chamberlain“.

V. PETKUS DAR NEPALEISTAS

Praeitą mėnesį paleisti iš tremties rusų disidentai Tatjana Osipova ir jos vyras Ivanas Kovaliovas atvyko į Vieną. T. Osipova buvo suimta 1980 m. gegužės mėn. ir nuteista už „antisovietinę propagandą“ 5 metams darbo stovyklos ir 5 metams tremties. I. Kovaliovas buvo suimtas 1981 m. ir nuteistas tokia pat bausme.

T. Osipovą išleido iš Sov. Sąjungos dėl to, kad jai reikalingas specialus gydymas, kurio Sov. Sąjungoje nėra. Į žurnalistų paklausimus, kaip ji vertina Gorbačiovo politinę liniją, ji atsakė, kad ta linija yra pilna prieštaravimų.

„Dar yra per anksti ką nors konkrečiau pasakyti, bet kalinių paleidimas yra pozityvus reiškinys“. Jos nuomone, valdžia paleidžia vidutiniškai po vieną kalinį į dieną. Tačiau ji esanti susirūpinusi tais kaliniais, kurie yra Permos griežto režimo stovykloje. O ten tebeįkalbami du ukrainiečių žmogaus teisių aktyvistai, esantys disidentais Enn Tarto ir lietuvių Helsinkio grupės steigėjas Viktoras Petkus.

Bolševikų paversta fabriku.

PREZIDENTO REAGANO SVEIKINIMAS LKB KRONIKAI

1987 kovo 19 prezidento Reagano sveikinimas LKB Kronikos redakcijai buvo perskaitytas tą dieną įvykusiame JAV kapitolijuje priėmimo, kuriuo buvo paminėta LKB Kronikos penkiolikos metų sukaktis. Priėmimą surengė LKB Kronikos anglų kalbos vertėja, leidėja ir skleidėja — Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa, kartu su kongresmenu John Milleriu ir Institute on Religion and Democracy.

„Kovo 19-toji yra ypatinga diena viso pasaulio lietuviams ir visiems, kurie brangina žmogaus teisių apsaugojimą, ypač religinę laisvę“, pareiškė prezidentas. Tą dieną, 1972-aisiais metais, paskelbta pirmoji Kronika. Nuo tada Vakarus pasiekė 72 šio nuostabaus pagrindžio leidinio numeriai. Tai seniausias, pastoviai leidžiamas pagrindinio leidinio sovietų imperijoje.

„Kronika yra švyturys religinės spaudos tamsoje, kuris dokumentuoja sovietų valdžios sistematišką Lietuvos katalikų engimą, įskaitant persekiojimą ir netgi įkalinimą tų dvasininkų, kurie moko vaikus tikėjimo tiesų, tikintųjų diskriminaciją mokyklose ir darbovietėse; ligoninių personalo atsisakymą leisti suteikti paskutinį patepimą; bažnyčių išniekinimą.“

„Kronikos leidėjai išsivermings darbuojasi, nepaisant dažnų KGB bandymų susekti ir sustabdyti Kronikos leidimą. Tai, kad sovietų pareigūnams nepavyksta, paliudija Kronikos autorių drąsa. Tai, kad nauji autoriai pakeičia tuos, kurie pakliūva į KGB spąstus ir yra išsiunčiami į darbo lagerius, parodo kaip plačiai Lietuvos žmonės remia Kroniką.“

„Yra tikrai džiugu, kad Amerikos liaudis prisideda prie religinės laisvės gynimo Lietuvoje. Amerikos Balsas ir Laisvosios Europos radijas atlieka svarbią rolę perduodami Kronikos informaciją Lietuvos katalikams, kurie šiaip sau neturėtų progos reguliariai sekti Kronikos žinias sovietų spaudos sąlygose. Aš pažadu ir toliau remti lietuvių tarnybas Amerikos Balse ir Laisvosios Europos radijuje, taipgi užtikrinant necenzūruotas informacijos tėkmę Lietuvos žmonėms.“

Savo laiško pabaigoje, prezidentas Reaganas pareiškia, kad jis ir jo žmona Nancy meldžiasi už visus Kronikos leidėjus. „nes jie yra didvyriai, stovintys priešakinės kovos už religinę laisvę fronto linijose“. Prezidentas savo laišką baigia trim žodžiais lietuvių kalba: „Telaimina Jus Dievas“.

(LIC)

PALEISTAS KALINIŲ FONDO VEDEJAS

Akademiko Sacharovo žmona Jelena Bonner pranešė, kad iš darbo lagerio išlaisvintas rusas kitamintis Sergei Kodorovič. Jis buvo rašytojo Solženycino įkurti Sovietų Sąjungoje kalinamų politinių kalinių globos fondo vedėjas. Dėl šios savo veiklos buvo apkaltintas „antisovietinė propaganda“, 1983 metais suimtas ir nuteistas trejus metus kalėti griežto režimo lageryje. Atlikus bausmę, 1986 metais jis buvo nuteistas papildoma trejų metų laisvės atėmimo bausme ir įkalintas Norilsko lageryje Sibire.

(AFP)

LIETUVOJE

Atvirumo stoka

Kovo 18 d. Vilniaus radijas pranešė apie įvykų Lietuvos Mokslo Draugijos kongresą. Pirmininkas Antanas Barkauskas kalbėjo apie atvirumo stoką. Jis pažymėjo, kad paskaitininkai vis dar turi didelių sunkumų gauti informaciją iš Centrinio Statistikos Biuro. Iki šiol jiems neteikiama pilnų davinių apie gyventojų sveikatos stovį, uždariusius, pragyvenimo lygį, o apie nusikaltimus, girtuoklystę ir gamtos apsaugos stovį visiškai jokios informacijos neduodama.

Išradimų paroda

Kovo mėnesį Panevėžyje penkias dienas vyko siūlomų išradimų paroda. Eksponuota apie 40 įrengimų ir prietaisų bei kita tiek jų pademonstruota stenduose.

Pereita prie visuotinio šešiametio mokymo

1986/87 mokslo metais iš esmės pereita prie visuotinio šešiametio mokymo. Daugiau kaip pusė šešiametį mokosi mokyklose, kiti — vaikų ikimokyklinėse įstaigose.

Pavasarinis šaukimas

Jau ruošiamasi pavasariniam šaukimui į Raudonąją armiją. Naujų rūmuose vyksta respublikos miestų ir rajonų kariuomenės komisarijų gydytojų pavaduotojų — šaukimo komisijų narių bei komisariatų karininkų, dirbančių su šaukiamuoju amžiaus jaunuoliais, pasitarimas.

Eismo nelaimės

Sausio ir vasario mėnesiais Lietuvoje iš viso buvo 375 eismo nelaimės. Žuvo 50 žmonių, 397 sužeisti.

Italų meno dienos

Kovo pabaigoje Vilniuje prasidėjo italų meno dienos, kurias surengė Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugija kartu su TSRS — Italija.

Atidaryta italų dailės paroda, pristatyti italų meno dienų dalyviai pianistai, kurių koncertai vyks Vilniuje ir Kaune. Vyks svečių iš Italijos susitikimai su respublikos visuomenės atstovais.

Solistas V. Kuprio sukaktis

Lietuvos valstybinis akademinis operos ir baleto teatras, pažymėdamas solisto Vincento Kuprio 50-metį, pakvietė į operos „Borisas Godunovas“ spektaklį, kuriame sukaktuvininkas atliko pagrindinį vaidmenį.

V. Kuprio balsas, atrodo, niekad nepavargsta, nepaisant didelio krūvio. Jo repertuare — apie 70 vaidmenų. Šį sezoną teatras rodo 17 operų, 14-oje iš jų dainuoja V. Kuprys.

Didysis prizas — kauniečiui

Kovo pabaigoje Taline įvyko tarptautinės fotoparodos „Gintaro kraštas -87“ vertinimo komisijos posėdis. Didysis prizas už nuotraukų seriją „Paskutinieji namai“ paskirtas kauniečiui R. Požerskui.

KONGRESMENAI RAGINA KALIFORNIJOS GUBERNATORIŲ SUTEIKTI GARBĖS PILIETYBĘ GAJASKUI

Dešimt JAV Kongreso narių iš Kalifornijos valstijos neseniai kreipėsi į Kalifornijos gubernatorių George Deukmejian su prašymu, kad jis suteiktų Kalifornijos garbės pilietybę politiniam kaliniui Baliai Gajauskui.

Š.m. vasario 17 d. datuotame laiške kongresmenai Robert Radham, Howard Berman, Barbara Boxer, Robert K. Dornan, David Dreier, Bob Lagomarsino, Tom Lantos, Mel Levine, Matthew G. Martinez ir Carlos Moorhead teigia, kad garbės pilietybės suteikimas Gajauskui būtų humaniškas ir simbolinis gestas, kuris suteiktų viltes Gajausko tetai bei jos šeimai, gyvenantiems Kalifornijoje. Taipogi, anot laiško autorių, Gajausko byla taptų svarbesnė sovietų akyse.

Kongresmenai atkreipė gubernatoriaus Deukmejian dėmesį į tai, kad Gajauskas, ilgiausiai kalinamas politinis kalins visoje Sovietų Sąjungoje, 1981 m. buvo apdovanotas Rothko Foundation premija už jo pasiryžimą ginti tiesą ir laisvę.

LIC

PREMIJOS JAUNIESIEMS

Daužvardžio Fondo valdyba š.m. kovo 22 d. posėdyje paskyrė penkias premijas 1986 metais labiausiai pasireikusiems jauniems lietuviškos spaudos bendradarbiams. Premijoms kandidatus rekomenduoti buvo pakviesti mūsų periodinės spaudos bei jaunimo žurnalų redaktoriai. Valdybos nutarimu, I-ji premija (200.00 dol.) paskirta **Agnei Katiliškytei**, 2-ji premija (150.00 dol.) **Ritai Likanderytei**, 3-ji (100.00 dol.) **Marytei Balaišytei** ir dvi 4-tojos premijos (po 75.00 dol.) **Jonui Algiui Mašanauksui** ir **Danutei Račiūnaitėi**.

Agnės Katiliškytės ir Ritos Likanderytės reportažai ir straipsniai „Draugo“ skaitytojams nesvetimi. Rita taip pat dar bendradarbiauja ir lietuviško radijo laidose. Marytė Balaišytė rašo „Tėviškės Zi-

buriose“, Jonas Algis Mašanaukskas „Mūsų Pastogėje“ ir redaguoja Australijos lietuvių jaunimo sąjungos leidžiamą laikraštį „Jaužinios“, o Danutė Račiūnaitė kiekvienam „Pasaulio Lietuvio“ numeriui paruošia po rašinį „Kiti apie mus“.

Premijų įteikimas yra numatytas Chicagoje gegužės 10 d. „Margučio“ koncerte ir balandžio 25 d. „Tėviškės Žiburių“ ruošiamame Spaudos baliuje Toronte.

Daužvardžio Fondą jauniems lietuviškos spaudos bendradarbiams puoselėti įkūrė Lietuvių žurnalistų sąjunga. Šiuo metu fondo valdybą sudaro: Bronius Juodelis — pirmininkas, Ritonė Rudaitienė — sekretorė, Antanas Juodvalkis, Rita Likanderytė ir Petras Petrutis — vicepirmininkai.

Ritonė Rudaitienė

Laimutis Svalkus

Prisikėlimas

*Sypsos žemei pavasario saulė
ir nubunda pirmieji žiedai.
Kelias Kristus atpirkti pasaulio,
tampa kūnu dangaus pažadai.*

*Kelias Kristus ir širdį mums kelia
pasiekti žemėj džiaugsmo dienų,
naują ugnį atnešti pirkelėn
ir įpūst ant šaltų pelenų.*

*Ir pajusti, kad meilė Jam grįžta,
grįžta širdžiai paguoda, viltis.
Grįžta tautai gyvent naujas ryžtas,
o jos dvasiai nauja paskirtis.*

*Kelias Kristus, ateina ir šaukia
eit kartu ir tikėt visados.
Gaudžia bokštus varpai, o palaukėm
paukščių amžiais Jo garbei giedos.*

*Sypsos žemei pavasario saulė,
rodo grožį pirmieji žiedai.
Kelias Kristus atpirkti pasaulio, —
išsipildo dangaus pažadai.*

STAŽAS LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRE ROMOJE

Lietuvių Informacijos Centras, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Žinių agentūra įsteigė naują skyrių Romoje, kuriam vadovauja prel. Algimantas Bartkus, Sv. Kazimiero rektorius. Šiam naujam skyriui yra ieškomas vasaros internas, kurio pagrindinė funkcija bus padėti skyrus vedėjui.

Darbo sąlygos:

1) Darbo terminas yra nuo 1987 gegužės 25 iki 29 New Yorke (treniruotei), ir nuo birželio 1 ligi rugpjūčio 28 Romoje. Stažuotojas New Yorke susipažins su numatytais vasaros darbais, o nuvykęs į Romą tuoj padės skyrus vedėjui su 600 m. Krikščionybės jubiliejaus publicistika.

2) Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa padengia stažuotojo kelionę iš namų į New Yorką į Romą ir atgal į namus.

3) Stažuotojas bus apgyvendintas Sv. Kazimiero kolegijoje, kur jam bus parūpintas ir valgis.

4) Vasaros darbo ir interno asmeninėms išlaidoms padengti skiriama 1000 dol. stipendija.

Norintieji kandidatuoti į LIC Romos biuro interius, pasiūnia Lietuvių Informacijos Centro vedėjai Gintei Damuštei savo reziumė iki balandžio 25 d. šiuo adresu: Lithuanian Information Center, 351 Highland Blvd., Brooklyn NY 11207, tel. (718) 647-2434. (LIC)

„NUO BIRUTĖS KALNO“

Poeto Bernardo Brazdžionio rūpesčiu JAV-se netrukus bus išleistas Maironio lenkiškai parašytos poemėlės „Nuo Birutės kalno“ pirmas lietuviškas vertimas. Šis Maironio kūrinys buvo išleistas dar spaudos draudimo laikais — 1904 metais ir skirtas sulenkėjusiems lietuviams, siekiant sužadinti jų tautinę sąmonę. Poemėlę į lietuvių kalbą išvertė poetas Faustas Kirša, gyvendamas Amerikoje. Po jo mirties vertimo rankraštis pateko į Bernardo Brazdžionio rankas, kuris dabar pasirūpino jo išleidimu.

LIETUVIŲ KALBOS GRYNINIMO IR TURTINIMO PRATIMAI. Lietuvių-anglų kalba. **Vida Augulytė**. Išleido JAV LB Švietimo Taryba. 108 psl., 1987 Chicago. Kaina — 3 dol.

UŽSISAKYKITE DABAR — BUS GALIMA ĮSIGYTI TUOJ PO VELYKŲ

Jubiliejinė vėliava: 6 spalvų, 5'x6' dydžio, auksiniai apvedžioti, su pamušalu ir su kilpom kotui.

Siūloma naudoti: važiuojant į Romą per iškilmės, per vietines iškilmės, išskubinti parapijų, salė, posėdžių kambary. Gaminama tik 50. Svarbu užsisakyti iš anksto užtikrinant savo parapiją/organizacijai patalpoms ar iškilmėms.

Kaina 75 dol.

Metalinis LOGO ženklukas: 6 spalvų, 1'x1/8' dydžio. Gaminama 5,000. Kaina 1,50 dol.

Svarbu užsisakyti iš anksto norint įsigyti parapičiams, organizacijoms narims ar dalinti kitataučiams.

Išsiuvinėta LOGO emblema: ypač prasmė visi kunigai įsigyti ir prisisiūti šią emblemą ant stulos ir arnoto. Tai vienas išorinis būdas patirti visuotinių lietuvių bendrumą, ypač koncelebruojant šv. Mišias Romoje ar kitose katedrose.

Kaina: 4 1/2" dydžio 5 dol., 7" dydžio 7 dol.

TEMPLETONO PREMIJA

Templetono premija už religinių vertybių ugdymą šiais metais yra paskirta vengrų kilmės amerikiečiui benediktinui vienuoliui Stanley Jaki, kuris taip pat yra pasauliniu mastu pagarsėjęs fizikas. Stanley Jaki yra laikomas vienas žymiausių šiuolaikinių teologijos ir griežtųjų mokslų pozityvių santykių puoselėtojų. Gimęs Vengrijoje, bet 1950 metais įsikūręs JAV-se, vienuolis benediktinas Jaki čia įsigijo fizikos doktoratą, gilinosi į istorijos ir filosofijos mokslus. Yra parašęs apie 12 mokslinių knygų fizikos, astronomijos, visatos sutvėrimo, proto vystymosi, elektroninių laboratorijų klausimais. Dabar jis dėsto garsaus Princetono universiteto teologinių tyrinėjimų centre. Templetono premija jam buvo paskirta už mokslo istorijos naują interpretaciją, ypatingu būdu išryškinančią mokslo ir kultūros, o taip pat ir mokslo bei tikėjimo santykius.

N. SADŪNAITĖ LENKISKAI

Paryžiuje neseniai įsisteigė lenkų knygų leidykla „Spotkania“, kuri specializuojasi disidentų kūrybos leidimu, išleido Nijolės Sadūnaitės atsiminimus, išverstus iš

Adelaidės lietuvių

Pirmieji lietuvių Adelaidėje įsikūrė prieš šimtą metų, bet didesnis jų skaičius (apie 2000) atvyko po Antrojo pasaulinio karo.

Adelaidės lietuvių pasižymi kaip kurybingiausia Australijos lietuvių bendruomenė. Čia įsikūrusi lietuvių katalikų parapija yra vienintelė visoje Australijoje turinti savo Sv. Kazimiero bažnyčią. Adelaidės Sv. Kazimiero parapijos klebonas yra marijonas kun. Juozas Petraitis. Parapijos parapijos veikia šeštadieninė tuanstinė Sv. Kazimiero mokykla, tritinkai, Lietuvių katalikų moterų draugija, bažnytinis choras, spaudos klubas, biblioteka ir archyvas. Čia taip pat įsikūrus Australijos lietuvių informacijos centras, kuris Australijos visuomenę, lietuvių ir bažnytinę vyriausybę informuoja apie Lietuvos Bažnyčios ir gyventojų dėtį. Adelaidės lietuvių turi du nuostabių kultūrinių centrų: Sv. Kazimiero lietuvių katalikų Centrą ir Lietuvių Naujų Abiejuose centruose yra salės, kuriose kiekvieną savaitę vyksta įvairūs tūriniai, religiniai ir pramoginiai renginiai. Lietuvių namų patalpose, šalia muziejaus ir antrosios Adelaidės lituanistinės mokyklos, yra įrengta radijo studija, kuri šią savaitę transliuoja vienos valandų programą lietuvių kalba. Šalia jau įrengtų organizacijų, Adelaidėje veikia tritūvių bendruomenės jaunimo sąjunga, šaulių sąjunga, ramovėnai, inžinierių architektų draugija, „Vaidilos“ teatro grupė ir „Vytytes“ sporto klubas. Adelaidėje gyvena lietuviškų tautbūvų šokių Lietuvoje pradininkė Marija Bakaitytė-Greblinienė, solistė Genovaitė Vainaitė-Vasiliauskienė, dailininkas Vytis Šerelia, skulptorė Ieva Sakalauskaitė-Maciūnienė, poetai Pranas Pusdešris ir Laimutis Šimkutė-Pocienė. Adelaidėje gyvena tal mirė rašytojas Pulgis Andriusis ir Kęstutis no radijofono režisierius Juozas Gučionis.

lietuvių kalbos. Knygoje kalbama apie kinčių padėtį Sov. Sąjungoje. Knyga 65 psl., kaina 3 sv. Knygą galima gauti lenkų knygynų ir leidykloje, kurios adresas yra Editions Spotkania, 64 Ave Jean Monnet, 75014 Paris, France.

GEDIMINAS SLIKAS

Tėsinys (2)

KRUVINA VASARA

APYSAKA-ROMANAS

Kaip ten bebūtų, nuoma pas ponį Slėgerienę buvo nelabai didelė ir aš mieliai naudojau jos paslaugomis. Žinoma, dabar nenorėjau ją sutikti, tačiau visuose namuose buvo tik viena prausykla ir kažkoks nelaimingas gudruolis įrengė ją virtuvėje. Nori nenori teko ją naudotis.

Virtuvė didelė, su plačiu, uogienės stiklais ir naminio vyno bonkomis nustatyta, langu. Ant sienos kabo kelios senos keptuvės ir visa eilė ilgų svogūnų kasų. Ir, o dangau! Pati ponė Slėgerienė stovėjo prie stalo pjaustydama didelį, baltą svogūną.

— Ponas Tomai! Taip šalta, o jūs basas! Dievulėliau, juk peršalsite...

Aukštai nuaugusios moters akys mėlynos ir dabar tarytum juokiasi iš manęs, kad aš taip vėlai ir dar pagiriotas atsikėliau. Jos geltoni lyg rugio šiaudai plaukai stropiai sušukuoti ir supinti į didelę kasą, kuri dabar šaukiai puošia viršugalvį. Velniaiva, kaip gi aš dabar prausiuos?

— Aš jau einu, einu, — juokiasi mane supratusi Slėgerienė ir, baigusi pjaustyti svogūną, peiliu sustumia baltus, aštriai kvepiančius skridinėlus į didelę, melsvomis gėlėmis išmargintą lėškę.

Ji nusišluosto rankas ir vis dar šypsodamasi eina durų link. Pro mane prasklenka nepažįstamų kvepalų debesėlis ir slėpiningas moters kūno kvapas. Jos krūtys gundančiai virpa po balta naujos mados bliuze.

Na, na, drauguži, nuo kada tu pradėjai domėtis tavąja šeimininke? Matyti tikrai pavasaris...

Atsuku kraną ir nusimetęs apsiaustą pakūšu vis dar tebeskaudančią galvą po šalto vandens srove. Brrr... Šaltis užima kvapą, tačiau nuo jo darosi lengviau mano vargšėje galvoje, ima šviestis akys.

Besiprausiant vėl atslenka įkyrios mintys. Ką gi aš veiksiu toliau? Per žiemą šiaip taip išsiverčiau rašinėdamas laikraščiams. Mano trumpi pasakojimai buvo mėgiami ir neblogo ap-

mokami, bet kiek gi buvo galima pirkti už tas veik bevertes Ostlando markes? Tėvo siunčiamų pinigų pakakdavo tik knygoms, buto nuomai, na ir galbūt maistui. Plunksna uždirbtieji pinigai būtų neblogo papildė mano kasą, jei aš būčiau kukliai gyvenęs. Tačiau mano puošnūs rūbai, meilė teatrui, triukšmingi pobūviai su draugais prarydavo nemažas sumas. O iš kur dabar jas imti toliau? Lietuviškieji laikraščiai nebuvo ypatingai turtinigi, o, be to, redakcijose sėdėjo seni, patyrę vilkai, kurie jokių būdu nenorėjo užleisti savo vietas jauniems plunksnagraužiams. Mano nebaigtų medicinos studijų nepakako imtis gydytojo praktikos.

Staiga prisiminiau paskutinį tėvo laišką. Kaip visada, jis buvo kaligrafiškai rašytas ir skaitydamas jo eilutes aš tiesiog pavaldėjau tėvui gabumo taip gražiai rašyti. O ir tėvo žodžiai buvo gilūs, šilti, tarytum tvirtas rankos paspaudimas.

„...būk saikingas, draugiškas, mandagus“, rašė tėvas, „ir nepamiršk senos patarlės, jog meilus veršis dvi karves žindo. Aš žinau, tu esi dar labai jaunas, nepatyręs, tačiau nepamiršk vieno — gyvenime nugali tas, kuris gyvena, o ne be laiko miršta dvasia ir kūnu... Jeigu būtu labai sunku, nesidrovėk kreiptis į seną mano draugą, kapitoną Gerulį. Jei jis galės — padės tau visuomet...“

Aš žinojau, kad senas tėvo draugas nešels manęs pinigais. Aš nebūčiau turėjęs ir drąsos jų prašyti. Tačiau jis galėjo man padėti susieškoti kokį nors pakenčiamą darbą, kad ir laikinai. Galu gale, jis galėjo padėti man susivokti toje nelauktoje padėtyje. Veik visa popietį sugaišau, beieškodamas Pušų gatvės, kurioje gyveno kapitonas Gerulis. Ji turėjo būti kažkur prie Neries, tačiau mano sutikti praeiviai negalėjo man nieko patarti: nė vienas iš jų nebuvo girdėjęs apie tokią gatvę. Pailšęs nuo klaidžiojimo gatvėmis, pagaliau pasukau į paupį, ieškojau kokio suolelio, kur norėjau kiek pailsėti.

Lėtai žingsniavau pakrantės gatve, kuri dabar buvo veik tuščia. Prieš mane taip pat lėtai, užsisavoję ejo du jauni žmonės. Ji — žemaugė, dailiomis kojomis, ilgais, tamsiais plaukais, kuriuos vis draikė gaivus balandžio vėjas. Jis — aukštas, kiek palinkęs, apdėvėtu, pilku paltu ir jau gerokai apnešiotais batais. Abu jie buvo laimingi, susikibę rankomis, palinkę vienas prie kito. Kartas nuo karto vėjas atnešdavo skardų juoką, kuriame slypėjo džiaugsmas, jaunystė ir nerūpestingumas. Ir mane patį staiga pagavo kažkoks neaprašomas ilgesys, noras eiti toli toli, iki tos melsvos, nepasiekiamos padangės.

Vos sugaudžiau savo išsidraikusias, nesuprantamo ilgesio persigėrusias mintis: netoliese, kairėje mėlynavo pablikusi iškabėlė — Pušų gatvė. Dar po valandėlės susiradau ir numeriu 16 paženklinatą pastatą. Buvo tai senas, didžiulis namas, visas paskendęs dar neatbudusių medžių sode. Aplūžusi, seniai betaisyta tvora, išklipusios langinės, apšepęs lentelių stogas, veikė neįtikėtina, atstumiančiai. Atrodė, jog čia niekas negyveno, tačiau aš nutariau pabandyti mano laimę. Kapitonas Gerulis... Na, jei visi mano tėvo draugai gyvena panašiuose namuose, tai sudie, mano mielas. Tiek aš jau buvau patyręs — kur buvo skurdas, ten negalėjo būti ir paramos.

Ilgai traukiau senoviską, ant surūdijusios vielos pakabinatą varpelį. Šis pasirodė tiek garsus, jog kažkur netoliese sulijo šuo, po jo kitas, kažkur trinkelėjo atidaromos ar uždarnos durys.

Mano įsitikinimas, kad šis šimtmetinis pastatas negyvenamas, nepasitvirtino. Girgždėdamas atsidarė žaliai dažytos durys ir jose iš pradžių pasirodė susivėlusios senos moters galva, vėliau žemas ir storas kūnas. Į statinaitę panaši moterėlė, mano nustebimui, labai vikriai praspliego pro durų tarpą ir aukštas, veik spiegiantis balselis visai nuoširdžiai susirūpino:

— Ponas ieškote ko nors?

— Gerbiamoji ponė, norėjau pa-

klausti, ar čia gyvena ponas Gerulis? — Gyvena gyvena, mano mielas... Prašau į vidų, prašau... Ir storulė netgi nusišypsojo, matyt, sužadinta mano perdoto mandagumo.

Ir kiek šie, man nepažįstami, namai iš lauko pusės atrodė seni, apleisti ir palikti likimo valiai, tiek jie švytėjo ir maloniai stebino viduje.

Ilgas, didelio elektrinio žibintuvo apšviestas prieškambaris buvo išklotas tamsiai raudonu kilimu. Ant sienų kabo keletas aliejumi tapytų paveikslų, kurie galbūt ir nebuvo aukštojo meno atstovais, bet vis tik kalbėjo apie gerą savininko skonį.

Kas tai per namai ir kas tas kapitonas Gerulis? — klausiau pats save, sekdamas storulę, kuri mikliai žingsniavo į koridoriaus galą. Sustojusi prie baltų durų, ji pagarbiai pabarškino. Iš vidaus atsiliepė skambus, matyti įpratęs įsakinėti, baritonas. Moterėlė pravėrė duris ir pagarbiai praleido mane į vidų.

Peržengęs slenkstį, atsidūriau dideliame ir, sakyčiau, labai puošniame kambaryje. Kambario grindis dengė didžiulis margaspalvis kilimas, puošnūs baldai švytėjo gerai suderintomis spalvomis ir švarumu. Brangiais taptais išmūstas sienas puošė net keletas didelių, gerai padarytų reprodukcijų, vaizduojančių istorinius mūsų krašto įvykius: Žalgirio mūšį su kryžiuočiais, kunigaikštį Vytautą su savo palydovais medžioklėje, Vilniaus įkūrimo legendą.

Man įėjus, iš už rašomojo stalo pakilo aukštas ir liesas vyras. Jo žili plaukai buvo stropiai sušukuoti, tamsiai mėlyna eilutė gerai gulėjo ant liešo kūno ir išduodančiai pabrėžė jo karvišką laikyseną. Šypsodamasis ištisė man ranką:

— Su kuo turiu garbės?

— Tomas... — aš net nespėjau ištartį mano pavardę, kai žilasis ponas draugiškai apkabino mano pečius.

— Sūnus Ipolito... Žinau, žinau... Tėvas buvo šaunuolis ir sūnus atrodė ne menkesnis. Koks gi vėjas atpūtė jus pas mane, ponas Tomai?

Ir kai aš, pamiršęs drovumą, trumpai nušviečiau senajam ponui savo padėtį, jis pakvietė nusirengti, sakdamas:

— Sėskitės ir jauskitės kaip namuose. Jūs pats žinote, kokie dabar laikai.

(Bus daugiau)

LIETUVIAI IR JŪRA

Lietuvoje buvo labai populiarios dainos apie lietuvių ryšį su jūra. Buvo dainuojamos „Vyrai prie jūros“, „Jūreivių maršas“ ir kitos panašios dainos. Tikrumoje lietuvių ryšys su jūra nėra labai stiprus. Artimiausią prie jūros lietuvių tautos dalis žemaitija, Vytauto laikais buvo naudojama kaip įrankis išsivystyti iš Teutonų ordino pagalbą prieš priešininkus ir kelis kartus kryžiuočiams atiduota. Vytautas rūpinosi savo valstybės ir įtakos išplėtimu žemėje. Jūra jam nerūpėjo. Dėl to jo labai kaltinti negalima: daugelis to laiko valdovų jūros reikšmės nesuprato.

Vėliausiais laikais, kai jūros reikšmė buvo supaprastė (vokiečiai savo prekybinę ir kultūrinę įtaką plėtė per Šiaurės ir Baltijos jūrų uostų Hanzas sąjungą), Lietuvos valdovai daugiausia laiko praleido besiginčydamiesi su lenkais, negu rūpindamiesi Lietuvos ekonomine gerove. Išskyrus paįvairiję gyvenančius žvejus, kuriems jūra davė kasdieninę duoną, lietuviai su jūra kontakto neturėjo. Prūsijos lietuviai vokiečių valdžioje aktyviai pasireiškė Prūsijos jūriniam gyvenime, bet eventualiai jie suvokiečiojo ir Lietuvos jūrinei istorijai reikšmės neturėjo.

Pirmieji lietuviai, pasiekę aukštesnį jūrininko laipsnį, tarnavo Rusijos laivyne prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Rusijos Ryčių Azijos garlaivių bendrovės laivui „Lituania“ vadovavo kapitonas Liudas Stulpinas. Vėliau buvo kapitonas transokeaninio laivo „Rusj“. Pirmuoju jo šturmanu buvo kitas lietuvis — Juozas Andžėjus.

Tik atgavus nepriklausomybę, atsirado iniciatorių, tarp jų dr. Jonas Šliūpas ir Martynas Yčas, sukurti lietuvišką jūrų laivų bendrovę. Su JAV-jų lietuvių kapitalu buvo nupirkti du laivai, pavadinti „Jūrate“ ir „Kastyčiu“. „Jūratei“ vadovavo jau minėtas Juozas Andžėjus. Tuo laiku Klaipėdos kraštas Lietuvai dar nepriklausė. Abu šie laivai buvo registruoti Jurbarko ir plaukiojo Baltijos jūroje. Neilgai po Lietuvos vėliava paplaukioję pasikendo.

Po Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos, 1923 m. kovo mėnesį susibūrė visi to laiko lietuviai jūrininkai ir įkūrė jūrininkų sąjungą. Tais pačiais metais susikūrė „Lietuvos moterų sąjunga tautiniam laivynui remti“. Šios dvi organizacijos Lietuvos laivyno steigimą ir puoselėjimą susidomėjimą jūra.

Pirmam nepriklausomos Lietuvos dešimtmety įsikūrė kelios neilgai buvusios bendrovės įsigyti laivams. Akcinė Bendrovė Sandėlys 1927 metais įsigijo 430 to-

nų talpos garlaivį, kurio vardas buvo „Lydis“. Šis laivas plaukiojo tarp Klaipėdos ir Šteto. Apie tą patį laiką prekybos bendrovė „Lietgar“ įsigijo du laivus: „Klaipėda“ ir „Palanga“. Bet ir bendrovė, ir laivai greitai kažkur dingę.

1923 metais prie Kauno aukštesniosios technikos mokyklos buvo įkurtas jūrininkystės skyrius, į kurį įstojo 22 jaunuoliai. Dvejų metų kursą baigus, penkiolika iš jų atliko praktiką suomių burlaiviuose, kursavusiuose tarp Europos ir Australijos. Du iš penkiolikos pasiliko Australijoje, Port Lincoln, trys vėliau mirė. Likusieji dešimt dar pasimokė Suomijoje, buvo pirmieji kvalifikuoti jūreiviai Lietuvoje.

1935 metais akcinė bendrovė Maistas bekono transportui į Angliją įsigijo du laivus šaldytuvus. Jie buvo pavadinti „Kretinga“ ir „Utena“. Sekančiais metais Bendrovė Maistas pirkė dar vieną laivą ir pavadino jį „Maistu“. Šis laivas buvo pirmasis su visa lietuviška įgula: kapitonas buvo B. Krištopaitis, pirmasis šturmanas K. Daugėla, antrasis A. Šimkus ir keturiolika lietuvių jūrininkų.

1936 metų pabaigoje įsteigta bendrovė „Lietuvos Baltijos Loidas“, kurią sudarė trys didžiausios lietuviškos bendrovės: Maistas, Pienocentras ir Lietūkis. Bendrovės tikslas buvo prekių transportui jūrų ir upių laivyno steigimas, tų prekių apdraudimas bei apsauga. „Lietuvos Baltijos Loidas“ turėjo 2 milijonų litų kapitalą. Ši bendrovė perėmė Maisto tris laivus ir tuojau pat pirkė dar du: „Šiaulius“ ir „Marijampolę“.

1937 metais įsigyta „Marijampolė“ buvo moderniškas ir gana naujas laivas. Tuo laiku jis buvo Lietuvos prekinio laivyno pažiba. 1938 metais „Lietuvos Baltijos Loidas“ nupirka dar du laivus: „Kauką“ ir „Panevėžį“. Abu jie gana nauji, greitai, turėjo modernią navigacijos ir radijo aparatūrą.

Vieną iš senesnių laivų pardavus, 1939 metais prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, Lietuvos prekinį laivyną sudarė šeši laivai. Bet čia prasidėjo nelaimės. Tų metų lapkričio 13 dieną „Panevėžys“ pakeliui iš Leningrado į Klaipėdą ties Estija užplaukė ant uolų ir pasikendo. Jame žuvo du jūreiviai. Po keturių dienų „Kauką“ ties Anglijos krantais užplaukė ant minos. Sprogimo metu žuvo vienas jūreivis. Kitiems pasisekė išsigelbėti, nors laivas pasikendo labai greitai.

Už šį draudimo bendrovių gautą kompensaciją „Lietuvos Baltijos Loidas“ pirkė naują laivą, pavadintą „Trakai“. Deja,

šis laivas dėl karo į Lietuvą niekad nebuvo atplaukęs.

Bendrovė Sandėlys, kuri 1927 metais turėjo laivą „Lydis“, jam paskendus, ilgą laiką laivą neturėjo. Prieš karui prasidedant, ji įsigijo du laivus: „Nida“ ir „Neringą“. Abu jie paskendo užplaukę ant seklių. „Nida“ ties Alandų salomis, „Neringa“ ties Juodkrante.

Nuo Klaipėdos prisijungimo prie Lietuvos, iki karo pradžios po Lietuvos vėliava plaukiojo 11 laivų. Ne visi jie turėjo pilnai lietuviškas įgulas, nes tuo laiku tebuvo šeši lietuviai kapitonai, 9 šturmanai ir 9 mašinistai bei apie 70 jūreivių. Skaičiai nedideli, bet turint galvoje Pirmojo pasaulinio karo nualintą Lietuvos ekonomiką, pasaulinę ekonominę krizę ir neturėjimą jokių pagrindų bei specialistų sukurti visiškai naują šaką Lietuvos ekonominiame gyvenime, rezultatai visiškai patenkinami. Prieš karą didelė dalis Lietuvos eksportinių prekių buvo pervežama lietuviškais laivais, aptarnaujamais lietuvių jūrininkų.

Sovietams okupavus Lietuvą, „Lietuvos Baltijos Loidas“ ir visi laivai tapo nacionalizuoti. Bet ne visi tuo laiku buvę užsienyje laivai sugrįžo. Sovietams atiteko tik „Marijampolė“, „Šiauliai“, „Utena“ ir „Kretinga“. Jie buvo priskirti prie Lat-

vijos, įregistruoti Rygoje, ir tuo Lietuvos prekybinis laivynas užbaigė savo dienas. Nors dabar yra laivų, registruotų Klaipėdoje ir turinčių lietuviškus vardus, bet Lietuvos prekinio laivyno nėra.

Prasidėjus Vokietijos — Sovietų Sąjungos karui 1941 metų birželio mėnesį, keturi sovietams patekę Lietuvos laivai buvo Rygos uoste. „Utenai“ ir „Šiauliams“ buvo įsakyta plaukti į šiaurę. „Marijampolė“ paskandinta Rygos uoste kaip užtvara vokiečių laivams. „Kretinga“ ir „Utena“, būdami sovietinės karo vadovybės žinioje, 1941 metų rugpjūčio mėnesį užplaukė ant minų ir paskendo Baltijos jūroje.

Sovietams evakuojant Taliną, „Šiauliai“ į Leningradą konvojuje vežė bėgančius Raudonosios armijos kareivius. Atviroje jūroje konvojui užpuolė vokiečių lėktuvai ir netoli Goglando salos į „Šiaulius“ pataikė bomba. Skęstantis laivas pasiekė pakrantės sekumą. Sovietai kelis kartus bandė „Šiaulius“ nutempti. Vokiečiai, užėmę Goglando salą, taip pat bandė laivą pasiimti. Nepavyko ir jiems.

Taip pasibaigė Lietuvos prekinis laivynas. Kas atsitiko su laivais, nepatekusiems į sovietų rankas, sunku pasakyti. Dabar jau jų tikrai nėra.

J. Mašanaukas

SPORTINIS GYVENIMAS

LIETUVOS KREPŠINIO SUKAKTYS

Sunkiai buvo skinamas sportinis kelias atsistatėjusioje Lietuvoje. Suprantama, nes Lietuva, beveik du šimtmečius vergavusi carinei Rusijai, negalėjo išvystyti kultūrinės veiklos, neturėjo teisės steigti organizacijų, jų tarpe ir sportinių. Tuo tarpu, 1896 m. Atėnuose jau vyko pirmoji Olimpiada, dalyvaujant 13-kai valstybių ir keliems šimtams sportininkų. Tiems laikams buvo atsiectos neblogos pasekmės, pvz., 100 m mėgime T. Burke (JAV) 11,8 sek., tas pats sportininkas 400 m — 54,2 sek., maratone L. Spyridow (Graikija) 2 val. 58,50 sek. ir t.t.

Su besikuriančios Lietuvos gyvenimu, pirmus žingsnius pradėjo statyti sportas. Dar vykstant laisvės kovoms, 1919 m. gegužės mėn. Kaune buvo įsteigta Lietuvos Sporto Sąjunga, davusi užuomazgą atsistatėjos valstybės sportiniam judėjimui. Iniciatoriais buvo Stepas Garbačiauskas, Oleka, Jasaitis, gyd. Šližys, inž. Sruoga, Kripienė ir kt.

Pirmi mesti grūčiai nerado stiprios atamos valstybės organuose. Daugumos vyriausybės ir gyventojų tarpe vyravo nuomonė, kad Lietuva yra ūkininkų kraštas ir jos piliečiai pakankamai „prisportuoti“ prie dalgio, akėčių ir plūgo. Sportas — tai įvairių tinginių ir turtuolių „išmislas“, pavairinimui lengvojo gyvenimo.

Iniciatoriui nenuleido rankų ir, dar dundant patrankoms fronte, surengė Kaune pirmas lengvosios atletikos ir futbolo rungtynes. Kiek vėliau sportinėje padangėje atsirado ir krepšinis.

Šios mūsų „tautinės“ sporto šakos pradėmė taip pat nebuvo lengva. Daliniai buvome patys kalti. Štai į Kauną atvyko JAV YMCA organizacijos atstovai, kurie ne tik pasiūlė, bet ir atvežė didelį kiekį įvairių sportinių įrankių, norėdami padėti sportininkams (YMCA yra tarptautinė organizacija. Tai krikščioniško pobūdžio organizacija, įsteigta 1851 m. Londone. Ji nėra susieta su kuria nors specifine konfesija. Kreipė didelį dėmesį į darbininkus, tolstančius nuo tikėjimo. Steigė klubus, statė pigius viešbučius, vėliau pereinama į sportinį gyvenimą. Krepšinį ir tinklinį išrado YMCA). Deja, vyriausybė tos paramos atsisakė. Mat bijojo, kad... YMCA nenukatalikintų Lietuvos! Tuo tarpu ši organizacija Taline ir Rygoje pastatė net namus, sportininkams įteikė daug įvairių sporto įrankių.

Oficialia Lietuvos krepšinio gimimo data yra laikoma 1922 m. balandžio 23-čioji diena. Taigi šiemet mūsų „tautiniam“ sportui sukanka 65 metai. Tą dieną Kaune įvyko pirmos krepšinio rungtynės tarp LFLS komandos ir Kauno rinktinės. Laimėjo LFLS pasekme 8:6.

Tačiau krepšinis neišsiskyrė iš kitų sporto šakų. Galima drąsiai pasakyti, kad buvo posūnio rolyje. Padėtis pasikeitė pastačius Kūno Kultūros Rūmus bei 1935 m. Kaune įvykus pasaulio lietuvių kongresui, kai užjūrio broliai parodė tikrą krepšinio meną. Nuo čia ir prasidėjo krepšinio žydėjimo laikotarpis, kuris savo viršūnę pasiekė 1937 m. laimint Lietuvai Rygoje Europos vyrų krepšinio meistro vardą. Nepriklausoma mūsų valstybė nugalėjo Italiją 22:20, Estiją 20:15, Lenkiją 32:25, Egiptą 21:7, ir baigmėje vėl Italiją 24:23.

Manding, Lietuva nepriklausė prie favoritų. Rinktinės žaidėjas L. Baltrūnas rašo: „Kas liečia 1937 m. Europos krepšinio pirmenybes, mes Rygoje buvome apgyvendinti ne „Romos“ viešbutyje, bet ne-

toli stoties ir „talkučkos“ „Exselsion“ viešbutyje, kuris visai neblogas buvo mūsų sąlygose, neskaitant, kad kiek toliau nuo žaidimų stadiono. Daugiausiai mus nuste-bino, kad traukiniui įriedant į Rygos stotį, mūsų nepasitiko nė vienas oficialus žaidynių rengimo atstovas ir tik dėka iš paskirti lietuvių palydovo sužinojome, kur esame numatyti apgyvendinti. Vietos lietuviai sakė, kai tą patį rytą kitu traukiniu atvažiuoj užsienio krepšinininkai, būvę sutikti stotyje su orkestru ir visokiais draugiškumui įrodyti mandrumais.

Mūsų rinktinės vadovybė Rygoje aiškiai žinojo, kodėl lietuviai buvo vieninteliai neapgyvendinti ištaiklingiausiame Rygos „Romos“ viešbutyje su visų kitų valstybių krepšinio komandomis, nes latviai norėjo mums parodyti, kad mes nesame lygūs kitiems jų svečiams“. (G. Narbutas, Sportas nepriklausomoje Lietuvoje 1937-1940, psl. 31-32). Europos meistro vardas buvo pirmas ir didžiausias Lietuvos sportinis laimėjimas nepriklausomybės laikotarpyje. Tad jam šiemet sukanka 50 m. Pergalė buvo pakartota Kaune 1939 m., nugalint dramatiškose rungtynėse Latviją 37:36, Estiją 36:14, Lenkiją 46:18, Prancūziją 48:18, Vengriją 79:15 ir Suomiją 112:9. Trečiosios Europos vyrų krepšinio pirmenybės turėjo įvykti Varšuvoje 1941 m., tačiau tuo metu Europa jau skendo karo sūkuryje.

Gražų nepriklausomos Lietuvos krepšinio vardą ir toliau garsina paverptos tėvynės žaidėjai ne tik už geležinės uždangos, bet taip pat ir vakarų pasaulyje. Gaila tik, kad ši garbė labai dažnai priskiriama Lietuvos pavergėjams.

K. Baronas

PREMIJA SIENOS SARGAMS

Kaip pranešė Romos dienraštis „Il Tempo“, Rytų Vokietijos pasienio policininkams, liūdnai pagarsėjusiems, vadiniams „vopos“, yra įsteigta speciali premija: policininkai, kurie šauna ir pataikę į žmones, bandančius pro Berlyno mūro sieną ar kitur pabėgti į laisvuosius Vakarų, už drausmingą elgesį ir parodytą ištikimybę valdžiai, gauna tūkstančių markių premiją. O tiems policininkams, kurie pastebėję bėglių šauna tiksliai į orą, gresia kalėjimo bausmė ir pašalinimas iš pasienio policininkų korpuso. Nežiūrint to, pastebi Romos dienraštis, praėjusiais metais iš Rytų Vokietijos į Vakarų pajūgus išvykę skaičius padaugėjo. Du šimtai asmenų, rizikuodami gyvybę, pabėgo per Berlyno mūro sieną, o apie du tūkstančiai — per kitus Rytų Vokietijos pasienio punktus. Nužudyti bėglių skaičius nėra žinomas. Daug kitų Rytų Vokietijos piliečių, ypač politinių belaisvių, yra to krašto valdžios paprasčiausiai „parduodami“ juos išperka Vak. Vokietijos vyriausybė, už kiekvieną asmenį sumokėdama tam tikrą pinigų sumą.

Kiekvienais metais tikimasi, pastebi Romos dienraštis „Il Tempo“, kad bent Kalėdų proga Rytų Vokietijos režimas pasiskelbs „paliaubas“ pasienyje su Vakarais, įsakydamas sargybiniam nešaudyti į bėglius. Deja, Rytų Vokietijos valdžia iki šiol dar niekad nepadarė tokio humaniško, geros valios mosto.

— Buvusio Hitlerio propagandos ministro Goebbello smuikas buvo parduotas varžytynėse už 15 tūkstančių markių.

SAVAITGALIO PABIROS

AR ŽINOTE, KAD:

— Gibraltaro gyventojai gerai prižiūri savo beždžiones. Sakoma, jei beždžionės paliks uolą, neužilgo ir britai turės išsikraustyti.

— Anglija niekad istorijoje nėra kariavusi su Portugalija.

— Septyniolika procentų pasaulio pagamintų ikrų kasmet sunaudoja prabanginis keleivių laivas „QE-2“.

— Buliai gali greičiau bėgti į kalną, negu į pakalnę.

— Daugiau kaip 400 filmų pagaminta Šekspyro kūrinį temom.

— 1916 metais gimė garsusis filmų aktorius Kirk Douglas. Jo tikra pavardė — Issur Danielovitch Demsky.

— Atacamos dykumoje, Čilėje, dar niekad nebuvo lietaus.

— Apie 100 tūkstančių kačių yra Britų valdžios įstaigų algų sąrašė.

— Napoleono karų metu beždžionė buvo pakarta kaip prancūzų šnipė.

— Būdamas 70 metų amžiaus, aktorė Sarah Bernhardt vaidino Julijos rolę Šekspyro kūrinį „Romeo ir Julija“.

— JAV kariuomenėje jauniausias generolas buvo Custeris. Tapo generolu, būdamas 23 metų.

— Žymusis anglų dailininkas J. Turner mirė 1851 metais. Jo tėvas buvo kirpėjas, kuris nustebusiems klientams pradėjo pardavinėti dykikamečio sūnaus piešinius.

— Nuo trisdešimties metų žmogaus kūnas pradeda pamažu trauktis.

— Apskaičiuota, kad JAV-se yra apie 23 milijonai kačių.

— Kinijoje, atšventus pirmąjį gimtadienį, kiti gimtadieniai švenčiami tik kas dešimt metų.

— Garsioji artistė Marlene Dietrich, gimusi 1901 metais, yra pasakiusi: „Moteris visad nori pakeisti vyrą, bet kai pakeičia, tada jis jai nepatinka“.

..

PLAUCIAMS

Žmogus skambina telefonu ir klausia kelinta valanda.

— Ne čia tamsta pataikei! Čia lombardo krautuvė...

— Aš jums ir skambinu! Mano laikrodis pas jus.

..

Tarnautojas prašo algos pakėlimo. — Neįmanoma, — atsako direktorius.

— Tai gal mokėsite dažniau? — neatleidžia tarnautojas.

..

Į gatvę išbėgusi moteris prašė žmonių pagalbos: sūnus užspringo moneta, nežinanti ką daryti.

Tuoju priėjo vienas vyras ir sako: — Skubiai vesk, bandysiu gelbėti!

Įlėjęs į kambarį, pamatė jau beveik pajudusį vaiką. Greit apvertė ir ėmė smarkiai krėsti. Moneta iškrito, vaikas atidarė akis.

— Ačiū Dievui, tai jūs turbūt daktaras? — dėkojo moteriškai.

— Ne, esu mokesčių inspektorius.

..

Kartą susiginčijo genys su višta.

— Mes geniai esam daug gudresni už vištas, — pasigyrė genys.

— Gudresni? Juokai! Visą dieną praleidžiat belsdami į medžio kamienus. Ar tai gudrumas? — juokėsi višta.

— Na, gerai. Pasakyk tu, ar esi kada girdėjusi apie „Kentucky keptą genį“? — baigė ginčą genys.

PADETIS ĮTEMPTA

Jugoslavijoje socialinė padėtis tebėra įtempta. Įtempta, kaip žinoma, sukėlė darbininkų protestai dėl valdžios nutarimo sustabdyti darbo užmokesčio kėlimą, arba jį net sumažinti nuo 20 ligi 50 procentų. Įvairiose pramonės įmonėse darbininkai paskelbė streikus. Kai kur jie tebevyksta, kitur yra nutraukti, tačiau, kaip praneša užsienio spaudos agentūros, streikavę darbininkai nėra sugrįžę į darbą: darbo valandomis jie dalyvauja susirinkimuose, kuriuose savo tarpe ir su profsąjungų atstovais tariasi, kaip apginti savo interesus. Profsąjungos yra keblioje padėtyje, nes, iš vienos pusės, negali neatsižvelgti į teisėtus darbo žmonių reikalavimus, kad nepraradus darbininkų pasitikėjimo, iš kitos pusės, būdamas valdžios įrankiu, privalo vykdyti jos politiką. Tai ryškus pavyzdys, kaip valdžiai pajungtos profesinės sąjungos nėra pajėgios apginti darbo žmonių interesus. Kai kuriose Jugoslavijos pramonės įmonėse profsąjungų atstovai, nors ir nedrąsiai, bet pradeda remti darbo žmonių reikalavimus, ragindami valdžią peržiūrėti griežtos ekonominės politikos normas.

EUROPOS LIETUVIS

LITHUANIAN

WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain
by the Lithuanian House Ltd.
2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT.
Tel. 01-727 2470

Registered as a Newspaper at the Post
Office.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga
ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė.
Prenumeratos kaina metams:
D. Britanijoje — 17 svarų;
Užsienyje — 20 sv. (oro paštu).

Vienoj skiltį įdėto skelbimo kaina 6.00
sv. už colį. Didėsi skelbimai atitinkamai
brangiau.

Už laikraštįje kieno nors spausdinamų
jų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redak-
cija nesilima atsakomybės.

Redaguoja redakcinis kolektyvas.
Redakcija rankraščius taisy ir trumpina
savo nuožiūra.

Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto
dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia auto-
rių, ne būtinai redakcijos ar leidėjo nuo-
monę.

EUROPOS
LIETUVISKŲJŲ
STUDIJŲ SAVAITĖ

PRAŠAU PASKUBĖTI!

Visus maloniai prašome kuo grei-
čiau apsispręsti ir pranešti Studijų
Savaitės Komitetui apie savo dalyva-
vimą.

Komitetas iki birželio 1 d. turi bū-
tinai pranešti dalyvių skaičių Digby
Stuart koledžo vadovybei ir įmokėti
dalį pinigų.

Ši Studijų Savaitė vyksta Londone
1987-tais — krikščionybės į Lietuvą
įvedimo sukaktuviais — metais. Su-
sitarus su lietuvių katalikų ir evange-
likų dviasiskiais ir sukaktuvinių metų
rengimo komitetu (pirm. kun. J. Sake-
vičius), Studijų Savaitės metu bus pa-
minėtas 600 metų krikščionybės į Lie-
tuvą įvedimo jubiliejus. Popiežiaus at-
stovas arkivyskupas Luigi BARBARI-
TO prižadėjo ta proga koncelebruoti
iškilmingas šv. Mišias šeštadienio va-
kare, rugpjūčio 1 d.

Studijų Savaitė vyks nuo 1987 m.
liepos 26 d. iki rugpjūčio 2 d., (nuo
sekmadienio iki sekmadienio).

Vieta — katalikų kolegija pačiame
Londone, adresas:

Digby Stuart College
Roehampton Lane
London SW15 5PH

Visais Studijų Savaitės reikalais
rašyti šiuo adresu:

M. Bajorinas
Lithuanian House
2 Ladbroke Gardens
London W11 2PT
Gt. Britain

Tolimesnes informacijas duosime
„Europos Lietuvyje“.

Studijų Savaitės Rengimo Komitetas

Londonas

VELYKŲ ŠVENČIŲ PAMALDOS LIETUVIŲ BAZNYCIOJE

Didįjį ketvirtadienį, bal. 16 d. pamal-
dos bus 5 val. vak.

Did. penktadienį, bal. 17 d. — 3 val.

Did. šeštadienį, bal. 18 d. — 8 val. vak.

Velykų rytą, bal. 19 d. — 8 val. ryte.

Suma — 11 val.

Antrą Velykų dieną — 11 val. Nepri-
valoma šventė.

Išpažinčių klausoma kasdien prieš pa-
maldas.

21 The Oval (prie Hackney Rd., E.2.)

Tel.: 739 8735.

A.A. S. MOCKAUS LAIDOTUVĖS

Londone mirusio Stasio Mockaus, 67
m., laidotuvės iš Lietuvos bažnyčios įvyks
trečiadienį, balandžio 15 d., 1 val. p.p.

PAMINEJO LIETUVOS KRIKSTĄ

Sekmadienį, balandžio 5 d. Little Brompton
Oratorijoje, Londone, lenkų akademi-
nė sielovada suruošė Lietuvos krikšto 600
metų sukakties minėjimą. Šv. mišias at-
našavo iš Lenkijos atvykęs Kielec vysku-
pas Mečislovas Javorskis. Po to jis skaitė
paskaitą: „Lietuvos krikštas ir jo reikš-
mė mūsų tautų istorijoje“.

Manchesteris

VELYKOS KLUBE

Velykų pirmą dieną Manchesterio lie-
tuvių klubas rengia gražiausių margučių
ir kepuraičių varžybas. Laimėjęs gaus
premią.

Prašome visus tą dieną atvykti į klubą
ir atsinešti margučių, o moterys — ke-
puraičių.

Klubo valdyba

KIAUSINIŲ BALIUS

Balandžio 25 d., šeštadienį, 7 val. va-
karo, M.L.M. Ratelis „Rūta“ rengia M.
lietuvių klube kiaušinių balių. Bus gar-
daus maisto ir muzika. Kaina 2.50 sv.
Užsimokėti iš anksto pas A. Podvoiskie-
nį arba pas A. Kmitienę.

Rengėjos

MOTINOS DIENA

Gegužės 1 d. į M. lietuvių klubą atvyks-
ta skautai. Gegužės 2 d. jie turės savo
sueigą ir bus minima Motinos diena. Pro-
gramą atliks skautai.

Prašome visus atvykti į minėjimą ir
pabendrauti su skautais.

Rengėjai

Skautai įteikia ordingą dr. S. Kuzminskui

Skaitytojų laišškai

PRANEŠIMAS MAŽOSIOS LIETUVOS REIKALU

E.L. Nr. 15 mano pranešimas Mažosios
Lietuvos reikalu nebuvo pilnas ir neda-
vė tikro vaizdo.

Mano pranešimas nebuvo baigtas dis-
kusijomis, bet mano raštišku pareiškimu,
kuriam suvažiavimas pritarė ir kuris bu-
vo įrašytas į suvažiavimo protokolą.

Pareiškimo esminė dalis buvo šitokia:
VLiko priimame ir Vienoje vykusios
tarptautinės konferencijos proga paskelb-
tame žemėlapyje Mažoji Lietuva yra aiš-
kiai pažymėta Lietuvos valstybės sienose
su Karaliaučiaus sritimi.

Mažosios Lietuvos įjungimas į vienin-

gą lietuvių tautos šeimą reikalingas
latinių tolesnių rūpesčių. Šio vieningo
mintis turi būti palaikoma gyva ir ak-
tyvi lietuvių tautoje, o ypač tarptauti-
nės politikos veikloje. Todėl šia proga DBLS
atstovų suvažiavimas prašo DBLS val-
dą ir DBLS skyrius naudoti VLiko že-
lapį kiekviena tinkama proga, ypač ta-
nyų švenčių ir kitokių tautinių minėji-
mų bei subvymų progomis; suvažiavimas
gi prašo „Europos Lietuvio“ redak-
cijai duoti galimam daugiau žinių ir straips-
nių apie Mažosios Lietuvos praeitį ir dabą.
DBLS atstovų suvažiavimas šiam
reiškimui pritarė vieningu plovimu.

Stasys Kuzminskis

PRANCŪZIJA

PRASYMAS POPIEŽIUI

Jo Šventenybei
Popiežiui Jonui-Pauliui II
Vatikane

Šventas Tėve,

Lietuviai katalikai Lietuvoje ir trem-
tyje šiais metais ruošiasi švęsti 600-tą-
sias savo krašto krikšto metines. Jūsų
Šventenybės valia ši sukaktis bus iškil-
mingai minima. Lietuviai katalikai Jums
už tai labai dėkoja.

Šios sukakties proga mes nuolankiai
sau leidžiame Jūsų Šventenybei įteikti
prašymą dėl Vilniaus, Lietuvos sostinės,
arkivyskupijos. Iš Vilniaus ir jo vysku-
pijos krikščionybė sklido visoje Lietuvo-
je ir karščiausias visų lietuvių katalikų
troškimas yra, kad jų sostinės arkivys-
kupija, išskyrus tą dalį, kuri priklauso
Lenkijai, teisiškai būtų prijungta prie
Lietuvos bažnyčios provincijos.

Mes pilnai suprantame problemą, ku-
rią šitos sprendimas gali iškelti, bet ti-
kime, kad Jūsų Šventenybė ras teisinį
sprendimą, kuris nepakenks Lietuvos
okupacijos nepripažinimui.

Tikėdamiesi, kad Jūsų Šventenybė pa-
lankiai priims mūsų prašymą, pagarbiai
reiškiame savo gilų prisirišimą prie Jūsų
Šviesaus Asmens ir Šventosios mūsų Mo-
tinos Bažnyčios bei prašome Jūsų tėviško
ir apaštališko palaiminimo visiems Pran-
cūzijos lietuvių bendruomenės nariams.

Prancūzijos lietuvių bendruomenė

PAMALDOS

Manchesteryje — I Velykų d., 12.30 v.

Boltone — II Velykų d., 11 val.

Bradforde — balandžio 26 d., 12.30 v.

Nottingham — Did. Ketvirtadienį 19

val., D. Penktadienį 15 val., D. Šeštadienį

20 val., Velykose 11.15 val., Židiny.

Stoke on Trent — bal. 19 d., Velykose

14.30 val., Sv. Vulsane.

Nottingham — bal. 26 d., 11.15 val.,

Židinyje.

Derbyje — bal., 26 d., 14 val., Bridge

Gate.

Nottingham — gegužės 3 d., 11.15 val.,

minint Motinas.

PAMALDOS ŠV. KAZIMIERO PARAPIJŲ

Balandžio 19 d. — Šv. Šeimos bažnyčio-
je, 8 val. ryte iškilmingos šv. Velykų Mi-
šios. Visi lietuviai prašomi dalyvauti ir
pasimelsti Velykų proga. Po Mišių — ar-
batėlė ir užkandžiai.

Wolverhamptonas

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

DBLS Wolverhamptono skyrius gegu-
žės 9 dieną, 7 val. vakare, Ukrainie-
tų klube, Merridale St. West, Wolverham-
ton (netoli turgavietės), rengia vietos
pobūdžio Motinos Dienos minėjimą. Kr-

Prašome visus iš arti ir toli atvykti. Me-
sus pavašinsim skaniais šiltais užkai-
džiais (kugelis, cepelinai ir kt.).

Skyriaus valdyba

PASAULYJE

— Būdamas Svedijoje, žymus lenkų vna-
džios pareigūnas Jerzy Urban pareiškė,
kad Lenkijoje greit bus paskelbti revoli-
ciniai ekonomikos pakeitimai. Bus leista
veikti privačioms kompanijoms ir blova-
tvarkomos valstybinės įmonės bus uždar-
ytos.

— Kai prancūzai išsivare šešis rus-
šnipus, Kremlius įsakė palikti Maskvą
keturiems prancūzų diplomatams re-
dviems pramonininkams.

— JAV apginkluoja Afganistano la-
vės kovotojus „Stinger“ raketomis, kuri-
numaša lėktuvus. Iš viso numatyta pris-
tyti apie 600, bet bijomasi, kad tos raket-
nepatektų į teroristų rankas.

— Naujasis Kazachstano lyderis Kol-
nas „Izvestijoj“ smarkiai kritikavo buv-
sio kolūkių vedėjų korupciją, dėl kurios
valdžia prarado apie 5 milijonus rublių.

— Čekoslovakas gydytojas, kuris 1979
metais pabėgo į V. Vokietiją, grįžo į sa-
tėvynę, nes Vakaruose negavo darbo.

— Pakistano min. pirm. M.K. June-
nuomone, sovietai nori pasitraukti iš Af-
ganistano, bet nežino kokių būdu įtvirti
ti ten komunistų valdžią.

— Prez. Reaganas pareiškė, jog 190 m-
lijonų dolerių kainavęs naujas JAV ar-
basados Maskvoje pastatas nebus naud-
jamas, kol nebus pašalinti visi KGB įre-
syti slapsti klausymo įrenginiai. Iki to la-
ko nebus leidžiama ir sovietams keltis
jų naują, labai aukštą pastatą Washing-
tone.

— Sov. Sąjungoje slapta platinama v-
deo kasetė apie Gorbačiovo žmonos pri-
banginį gyvenimą. Kasetėje rodoma, ka-
jinai perkasi brangius rūbus ir papuo-
lus Londone ir Paryžiuje.

— Itariama, kad tas kasetės platina KG-
— Belaukiant Gorbačiovo vizito, Čeko-
lovakijoje pasklido naujas anekdotas: Go-
bačioviui išvykus, Varšuvos pakto kariu-
menė „tikrojo socializmo apsaugai“ oku-
puos Maskvą.

— Kovo 20 d. Maskvoje buvo pasir-
šytas sovietų-ispnų kultūrinio bendro-
darbiavimo susitarimas.

Kronika

KAS—KADA—KUR

LSS Europos Rajono 38-oji tradicinė
vasaros stovykla — liepos 25 — rugpjū-
čio 2 dienomis, D. Britanijos Lietuvių
Sodybos kaimelio beržynelyje. Stovyklos
mokestis — 25 sv. Atsisveikinimo lauzas
— rugpjūčio 2 d., sekmadienį.

D. Britanijos lietuvių kelinė (Roma —
birželio 25 — liepos 2 d.

Liet. Studijų Savaitė Londone — lie-
pos 26 — rugpjūčio 2 dienomis, Digby
Stuart College, Roehampton Lane, Lon-
don, SW15 5PH. LSS reikalais kreiptis
šiuo adresu: M. Bajorinas, Lithuanian
House, 2 Ladbroke Gardens, London, W11
2PT. Gt. Britain. Kaina: registracijos mo-
kestis — 25 svarai, pragyvenimas vienam
asmeniui — 165 sv.

Išvyka Lietuvių Sodybon — gegužės
24 d., sekmadienį. Nuo Lietuvių bažny-
čios išvykstama 8.30 val., nuo Lietuvių
Namų — 9 val. Rengia Londono Lietuvių
parapija.

Pabaltiečių Namai Prancūzijoje —
Visi kviečiami atsilankyti. Informacijas
teikia Mrs. Jolanta Vaičiūtė-Goutt. Ad-
resas: Baltic House, 1 rue de la Prairie,
94500 Champigny-sur-Marne, France. Tel.
(33-1) 4881.52.22.

Filatelistų Draugijos „Vilnius“ susirin-
kimas — šeštadienį, gegužės 9 d., 3 val.
p.p., Židinyje, Nottingham, 16 Hound
Rd., West Bridgford, Nottingham, Progra-
moje Lietuvos pašto ženklai ir einamieji
reikalai. Visi lietuviai yra kviečiami susi-
rinkime dalyvauti.

AUKOS TAUTOS FONDUI

A. Jakimavičius — 50 sv.

S. Starka — 10 sv.

V. Chadakauskas — 5 sv.

Bradfordo liet. Vyties klube per suruo-
tą Vasario 16 d. minėjimą aukėjo:

Vyties klubas — 74.88 sv.,

J. Paulauskas — 30 sv.,

J. Žalys — 20 sv.,

R. Karalius — 10 sv.,

A. Galbuogienė, A. Kadžionis, J. Šiau-
ka, M. Silingienė, E. Silnickienė, P. Vasis

ir A. Bučys po 5 sv.

J. Adomonis ir S. Reinienė po 3 sv.,

V. Gurevičius, P. Jakubėnas, F. Sas-
nauskaitė, V. Verseckas ir E. Bučys po

2 sv.,

E. Karalius — 1.50 sv.,

12 aukotojų po 1 sv. ir vienas —

0.62 sv.

Viso Bradfordo Vyties klube suaukota

200 sv.

Pinigus surinko ir įteikė TF Atstovy-
bei A. Bučys.

Visiems aukotojams ir aukų rinkėjams
nuoširdžiai dėkoja

TFA D. Britanijoje

AUKOS SPAUDAI

Janina Egli — 20 sv.

A. Gaižauskas 10 sv.

S. Reinienė — 5 sv.

A. Jaloveckas — 4 sv.

A. Pačauskas — 4 sv.

J. Černis — 4 sv.

J. Varaškevičius — 3 sv.

A. Galbuogienė — 3 sv.

J. Paulauskas 2 sv.

M. Raulinaitienė — 1.50 sv.

Siauka — 1 sv.

Nuoširdžiai dėkojame

Bradfordas

MARGUČIŲ KONKURSAS

Velykų II d., pirmadienį, rengiamas
margučių konkursas,

suaugusių ir vaikų gražiausiems dar-
bams atžymėti.

Numatomos šešios piniginės premijos.

Pradžią 2.30 val. p.p.

Visiems dalyviams bus paruošta šven-
tiška arbatėlė.

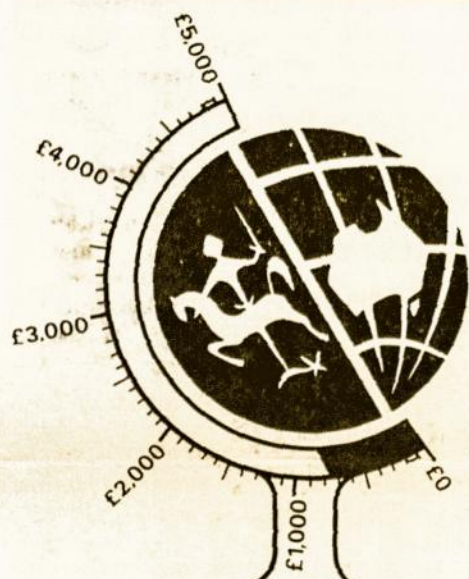
Maloniai kviečiame gausiai dalyvauti.

Vyties klubo valdyba

Rengėjai

SVEIKINAM SKAITYTOJUS
ŠV. VELYKŲ PROGA!

KONGRESO FONDAS

AUSTRALIA

AUKOS KONGRESUI

A. Kukanauskas — 20 sv.

J.P. Vrubliauskas — 5 sv.

Surinkta Manchesteryje:

A. Miliūnas — 25 sv.

V. Rudys — 15 sv.

S. Lauruvėnas — 10 sv.

Po 5 sv. — A. Podvoiskis, A. Bruzgas,

J. Verbickas, V. Paulauskas, H. A. Vainas.

A. Stankevičius — 2 sv.

Vasario 16 proga Londone iš pravestos
loterijos gauta — 77 sv.

Vasario 16 proga Nottingham iš pra-
vestos loterijos gauta — 100 sv.

Visiems nuoširdžiai dėkojame.

INVESTUOKIME ATEICIAI! Laukia-
me Jūsų moralinės ir finansinės para-
mos.

Čekius ir pašto perlaidas prašau
siųsti DBLS Kongreso Sąskaiton
(DBLS Kongresas Account) šiuo
 adresu:

A. Blinstrubas
120 Desborough Avenue
High Wycombe
Buckinghamshire
HP11 2SQ

Nottinghamas

PAVASARIO PASILINKSMINIMAS

Balandžio 24 d. O.N.E. Komitetas ren-
gia pavasario pasilinksminimą, kuris
įvyks White Eagle klube, Pelham Rd., Not-
tingham.

Pradžią 8 val. vak., pabaiga 11.30 val.
Sokiams gros latvių orkestras „Kaja“.
Programą išpildys Nottinghamo lietuvių
duetas „Rūta“.

Įėjimas 1.50 sv. Pelnas skiriamas būsi-
mam Festivaliui, kuris įvyks gegužės 16
d., R. Concert Hall.

Kviečiami visi atsilankyti iš arti ir to-
limesnių ap